

[Aage Frandsen]

Dette kunne tale for, at der også skulle ske ændringer i pensionskassernes regler, idet disse heller ikke forekommer særlig fremmede for medlemmernes udøvelse af de demokratiske rettigheder. Men det afstår forslagsstillerne alligevel fra, fordi pensionskasserne i modsætning til Arbejdsmarkedets Tillægspension og Lønmodtagernes Dyrtdsfond kun i begrænset omfang er underkastet detaljeret lovgivning.

Når man tager i betragtning, hvor vidtgående dispositioner der foretages på lønmodtagernes vegne, er det forbavsende, hvor lille lønmodtagernes indflydelse reelt er herpå. Hvor megen indflydelse har et medlem af Dansk Metal, Danmarks Lærerforening m.v. på, hvem der sidder i Arbejdsmarkedets Tillægspensions repræsentantskab? De fleste er formentlig også uvidende om, hvem der sidder der i dag og repræsenterer dem.

En indvending, som SF har mødt, når direkte valg af fondsledelser er blevet diskuteret, har været, at der kun er få mennesker, der vil engagere sig og stemme ved valg. Det er rigtigt, at stemmedeltagelsen ofte er lav, når der skal stemmes om noget, man hidtil ikke har været vant til at stemme om.

Men hvis det argument skulle være taget rigtig alvorligt, havde vi aldrig fået politisk demokrati i forrige århundrede. Ved det første folketingsvalg i 1849 var valgdeltagelsen i de kredse, hvor der var skriftlig afstemning, 32,5 pct. I de følgende år svingede valgdeltagelsen mellem 15 og 40 pct. I 1855 var den nede på 15,8 pct. I 1866 på 41,1 pct. Først i 1873 passerede valgdeltagelsen 50 pct. med 51,7 pct.

Det siger noget om, at valgdeltagelsen i starten kan være lav, selv om valgene kan forekomme vigtige.

Og der er formentlig ingen, der på grund af en lav valgdeltagelse af den grund vil afskaffe direkte valg, hvis de organer, der skal vælges til, har stor betydning.

Der er f.eks. ingen, der på grund af den lave valgdeltagelse ved valg til Europa-Parlamentet – 47,8 pct. i 1979, 52,4 pct. i 1984 og 46,2 pct. i 1989 – har foreslået de direkte valg afskaffet.

Det er også set, at stemmedeltagelsen kan være lav, når det drejer sig om valg til organer, der enten ikke er af væsentlig betydning, eller hvortil der ikke gives reel indflydelse. Men dette problem har man ikke, hvis der gennemføres direkte valg til Arbejdsmarkedets Tillægspension og Lønmodtagernes Dyrtdsfond.

Det er forslagsstillerens forventning og ønske, at der ved valg til disse to fondsledelser vil ske et valg mellem anskuelser, sådan som der også er tale om ved politiske valg – Folketing, amtsråd og kommunalbestyrelser. En deling efter anskuelser, hvor én liste måske især vil lægge vægt på »grønne investeringer«. En anden liste på investeringer i tyndt befolkede områder. En tredje liste på bekæmpelse af arbejdsløsheden. En fjerde med konservativ opfattelse, der måske i højere grad vil lægge vægt på passive investeringer i form af obligationsopkøb frem for aktive investeringer i produktion og arbejdspladser.

Lovforslagene lægger også op til, at lønmodtagerne skal have større indflydelse og dermed føle ansvarlighed for, hvordan fondenes midler forvaltes i de enkelte virksomheder. Det vil formentlig betyde, at der vil være virksomheder, der vil blive styret af de ansatte. Det forudsætter dog, at fondene giver deres tilsagn hertil, hvis der skal være tale om bestemmende indflydelse, hvilket er ganske naturligt, da fondenes midler er manges formue. De tilhører ikke kun de mennesker, der er ansat i de pågældende virksomheder.

Det er også centralt i lovforslagene, at det kun er henholdsvis medlemmer af Arbejdsmarkedets Tillægspension og kontohavere i Lønmodtagernes Dyrtdsfond, der kan stemme ved valg til repræsentantskabet, som vælger bestyrelsen. Det sker med den begrundelse, at det er deres penge. Ifølge lovforslagene skal staten ikke udpege repræsentanter i styrelsen, idet statens interesser kan tilgodeses gennem de generelle regler i lovgivningen.

Lovforslaget om at regionalisere Arbejdsmarkedets Tillægspension skal også ses i lyset af, at fonden skal gøres mere nærværende for medlemmerne, hvorved medlemmerne givetvis også vil have en større interesse for, hvordan fonden disponerer.

Dansk erhvervsliv og det økonomiske liv i det hele taget er meget mandsdomineret. Det er næsten udelukkende mænd, der sidder i »pengebestyrelserne«.

Her ligger Arbejdsmarkedets Tillægspension med henholdsvis kun 4 kvinder ud af 31 i repræsentantskabet og 2 kvinder ud af 11 i bestyrelsen og Lønmodtagernes Dyrtdsfond med henholdsvis 3 kvinder ud af 21 i bestyrelsen og 1 kvinde ud af 4 i forretningsudvalget